

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár

negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyilvántári közleményeket a kiadóhivatal mérsekelte árjegyzék szerint számít.

Hamis naplók, hamis nyugták.

Egy húszéves ügy természetesen felhízott aktaacsomója, mely folytonosan kézen forog és megnyugváshoz nem juthat, hogy befődjé az idők pora — vajmi ritka látvány és ilyen aktaacsomag fordult meg tanulmányozás végett a napokban a kezünkön: a *Tekulics-féle* csongrádi 20 éves számadásokra vonatkozó.

Szükségessé tette a rengeteg mód nagy számban untalan közbevetett főllebbezések útján irathalmaz tanulmányozását egy — a „*Szentesi Lap*“ f. évi 1-ső számában, már másodikban feltálat vád: mintha *Kádár Henrik* megyei volt számvető Csongrádvármegye állandó választmányának 1889. október 22-én tartott gyűlése alkalmából azt a kijelentést tette volna, hogy bizony ezen *Tekulics-féle számadások mintaszámadások, mert bennik a napló is hamis és a nyugták nagy része is hamis*; — szükségessé azon körülmény, hogy ugyanaz a lap e hamis naplón és nyugtákon felépült számadásért, leginkább pedig azért, hogy ezen omnibusz ügy 20 év óta sem képes végbefejezésre jutni — a vármegye mai tisztikarát, főnökét, alispánját, főszámvevőjét teszi felelőssé, mint akik — dacára *Kádár Henrik* ama fentebbi kijelentésének — a számadásokat rendben találták és a jelenlegi főszámvevő véleménye alapján, e számadások tekintetében számadóknak a felmentésért megadták vagy megadták.

Amit itt, ez ügyre vonatkozólag el fogunk mondani, hosszú és fárasztó tanulmány eredménye. Nem teszünk kitérést sehol, csak leírjuk szárazon, egész tárgyilagosan ezen *Tekulics-féle számadások* egész történetét, keletkezésüktől — levezetve napjainkig. A megjegyzéseket csak utólag fűzzük majd hozzá, bár a történet elmondása után ezek szinte fölöslegessé válnak, annyira kivülágit magából a történetből: kit terhel a felelősség azért, ha csakis hamis naplón és hamis nyugtákon épült fel ez a számadás.

A *Tekulics-féle számadások* története 1873-ban veszi kezdetét. Ezen év április végén jöttek rá arra, hogy *Tekulics* volt csongrádi közpéztárnok sikasztást követett el. Az ellene tett bünvádi feljelentés folytán a bünyenyítő bíróság ekkor *Tekulics*ot vizsgálati fogóságba helyezte és egyidejűleg összes hivatalos és magániratait zár alá vette.

Csongrádvármegye főszámvevője akkor nem sürgette, hogy a kifogásolt és a sikasztás alapját képezett számadások, a törvényszék által reversális mel-

lett — fölülvizsgálás végett kiadassanak és így történt, hogy a számadások 1882-ig bírói zár alatt voltak. t. i. mindaddig, amíg *Tekulics*, büntetését kiállva, haza nem került.

Tekulics tehát, 1882-ben hazakerülvén 1883-ban összeállította a számadásait, melyek — felterjesztetvén a vármegyéhez, *Kádár Henrik* akkori főszámvevőnek adatként ki fölülvizsgálatra.

Kádár Henrik azonban, aki 1889-ben arra is rájött, hogy ezen számadások naplója és részben nyugtái is hamisak, 1883-ban, tehát közvetlenül a fölülvizsgáláskor még azt sem észrevételezte ugyanezen számadásoknál, amit szakszerű és számszerű vizsgálat nélkül is észreveleznie kellett volna, hogy t. i. ezen számadásokra nézve nemcsak *Tekulicsra*, hanem *Csemegi Antalra* is kimondandó a felelősség. Így történt, hogy ezíránt *Bagi József* és több csongrádi lakos kérvényt volt kénytelen benyújtani a vármegyéhez, hogy a felelősség *Csemegi Antala* is mondassék ki. Ezen kérvény közbevetett főllebbezések folytán minden fórumot megjárta és végre, belügyminiszteri rendelet alapján a felelősség *Csemegire* is kimondatott.

Az aktaacsomag inmentul sohasem pihent többé napjainkig. Megyétől minisztériumhoz, minisztériumtól megyéhez vándorolt szünetlenül és azt hisszük, vándorolni fog még legalább egyszer.

A fentebbi miniszteri rendelet ugyanis 1886-ban érkezett le és akkor került a megyei törvényhatóság elé, mely is — a nélkül, hogy *Kádár Henrik*, kötelesség szerint már akkor jelentette volna, hogy e számadásokban napló és nyugták hamisak, az ő véleménye alapján, számadókat, mintegy 6000 forintot tevő összeg megtérítésében marasztalta el.

Tekulics és *Csemegi* a törvényhatóság e marasztaló határozatát megfőllebbezték. — Még pedig az okon, mert *Kádár Henrik* főszámvevő a marasztalásokkal szemben nem számította be az ő javukra, a számadások általa történt fölülvizsgálata alapján azt a 7294 frtnyi összeget, melyet *Tekulics*, az ő magánvagyonából a bünygyi eljárás marasztaló ítétele alapján már megtérített.

A főllebbezéssel az iratok a belügyminiszterhez vándoroltak és a belügyminiszter, helyet adván a főllebbezésnek, *Kádár Henrik* főszámvevő véleményét névnek mondotta ki és új vizsgálatot rendelt el annak kiderítésére, hogy a *Tekulics* által már megtérített összegből mi számítható be a számadók javára?

Ezen belügyminiszteri rendelet újból *Kádár Henrik*nek adatként ki, ki is,

újabb fölülvizsgálata alapján 4978 frt 48 krban állapította meg azzal azt az összeget, mely a számadók javára beszámítható volna, amiben azonban a számadók ismét nem nyugdát meg és indokolt főllebbezést nyújtottak be ellene újból, mely szerint, a fentnevezett 4078 frt 48 krou túl még mintegy 2500 frt volna javukra beszámítandó.

E főllebbezés folytán végre az alispán *Albertényi Antal* akkor volt megyei alszámvevő utasította a számadások újabb fölülvizsgálására 1889-ben, és a nevezett akkori alszámvevő véleménye alapján hozta aztán a vármegye törvényhatósága azon 338 1889. sz. közgyűlési határozatát, amely szerint a *Kádár Henrik* főszámvevő téves fölülvizsgálata alapján előbb 6000 frtban kitüntetett marasztalási összeg 475 frtra szállított le és ugyanekkor, a miniszteri rendelet értelmében a *Csemegi Antal* vagyonára eszközölt biztosítási végrehajtás is feloldatott.

A vármegye törvényhatóságának e határozatát azonban *Tekulics* újból megfőllebbezte és főllebbezésének a belügyminiszter újból helyet adott, utasítván 1890-ben a vármegyét, hogy a 152, 153 és 154 886 számú határozataiban foglalt minden egyes marasztalási tételt újból behatóan vizsgálta meg és eltekintve az alakiságtól, csak azon tettelekre vonatkozóan hozzon marasztaló határozatot, amelyek összegével a csongrádi közpéztár tényleg megkárosult.

Ezen, jóformán mai keletű miniszteri utasítás folytán foglalkozott aztán *Albertényi Antal*, ma már megyei főszámvevő újból a *Tekulics-féle számadásokkal* és újabb vizsgálatát nem számítván a sikasztás idejére, 1870—73-ra, hanem azon évre is kiterjesztvén, melybe *Tekulics*, az ő hivatali utódjával a közpéztárral és annak okmányainal hivatalosan átszámolt, ennek során arra jött rá, hogy a *Tekulics* számadásaiban 1872—73-ban kimutatott 4732 frt 83 kr. hasznobéri hátralékából, a *Tekulics* János után hivatalba lépett számadók számadásaiból 2823 frt 25 kr. kihagyott és ezen Csongrád község közpéztárt megkárosító eljárását, *Kádár Henrik* megyei volt főszámvevő, a követhető számadások fölülvizsgálata alkalmával nem észrevételezte.

Ez, szárazon előadva, a csongrádi *Tekulics-féle számadások* története, amelyből könnyen levonhatja ki-ki az egyedül lehetséges következtetéseket.

Husz éve folyik ez az ügy s ma, a jelenlegi főszámvevő körültekintő fölülvizsgálata folytán egy újabb bonyodalom áll be, melyből kifolyólag alig szá-

mitható ki előre, mikor jut majd végbefejezésre.

Ki, vagy mi késleltette ezen szennyes ügy gyorsabb lebonyolítását?

A vármegye akkori vezetői talán? — Az itt elmondott történet világosan mutatja, hogy nem. Kintüntetni, hogy Kádár Henrik megyei volt főszámvevő hiányos fölülvizsgálata adta meg ezen ügynek az első lökést az elposványosodás útjára.

Ő volt az, aki 1883-ban nem észrevételezte, miszerint Csemegit is felelősség terheli e számadások tekintetében; — e mulasztása idézte fel Bagi József és érdektársai föllebbezését.

Ő volt az, aki hibásan állapította meg azon összeget, melyben aztán számadásokat a törvényhatóság első ízben, még 1886-ban marasztalta, amivel felidézte Tekulics és Csemegi föllebbezését.

Ő volt az, aki még másodikban, a belügyminiszteri utasítás dacára sem tüntette ki helyes összegében a számadók által megterítendő pénztári veszteséget, amivel újabb föllebbezést idézett fel és azt, hogy az ügy most már, 1889-ben tőle elvéteztven, Albertényi Antal akkor volt megyei alszámvevőnek adatott ki.

Csak hogy akkor, 1889-ben a nevezett alszámvevő kezén csupán az 1870—73 évi Tekulics féle számadások fordultak meg, akinek tehát akkor módjában sem lehetett azt konstatálni, amit ma már konstatált, hogy ezen száma dásoknak, a Tekulicsot követő csongrádi pénztári tisztséghez történt átszámolásakor, Csongrád közpénztárát 2823 forinttal 25 krral újabban meghárosító visszavétel követeltetett el.

A végtelenig közbevetett föllebbezésekkel egy ilyen ügyet nem 20, de ötven esztendő is el lehet húzni-halasztani, mert hiszen a vármegyének nincs hatalmában, a föllebbezést visszautasítani; kötelessége azt a belügyminiszterhez fölterjeszteni, tekintet nélkül arra, hogy az a föllebbezés indokolt, avagy indokolatlan.

De hogy ily föllebbezések egyáltalán lehetségesek voltak s hogy azoknak a belügyminiszter mindenkor helyet is adott — ez ismét nem a vármegye akkori volt vezetőire, hanem kizárólag Kádár Henrik volt főszámvevőre terhelő.

Mert sem a főispánnak, (s itt az elhalálozott, nehaj való Rónay Lajos volt főispánt értjük) sem az alszámvevőnek sem lehetett tisztje: fölülvizsgálni egy a vármegye főszámvevője által fölülvizsgált számadásról benyújtott főszámvevői véleményét.

A számvevőség lévén az illetékes fölülvizsgáló fórum, ha ez bármelyik számadónak a felmentvényt megadni, vagy öt bizonyos összegben marasztalni véleményezi, sem a főispán, sem az alszámvevő, sem a törvényhatóság nem térhet ki az elől, — ha csak alapos kifogások nem vettéknek közbe, — hogy ezen főszámvevői véleményhez képest hozza meg felmentő vagy marasztaló határozatát.

Ez az ügyrend mindenütt s ettől eltérést sehol sem látunk és épp azért van az is, hogy a felmentvényeket a törvényhatóságok mindenkor csak fentartással adják meg.

Kádár Henrik volt megyei főszámvevő hivatalos ténykedéseit elég szomorúan illusztrálja ez az eset, mely az ő slendriánysága folytán jutott elposványosodásra. 1883-tól 1889-ig háromszor voltak ezen számadások az ő fölülvizsgálata alatt és 6 év alatt Kádár Henrik volt főszámvevőnek soha sem jutott eszébe előállítani azzal a váddal, mintha e számadások naplója és részben nyugtái is hamisak volnának. De 1889-ben, abban a pillanatban, amikor e számadások az ő kezéből kivették és Albertényi Antal akkori alszámvevőnek adták ki — mint egy mennyei sugallat folytán, egyszerre rájött a bűnös cselekményre és mint ilyent hirdette volna a vármegye állandó választmányának azon évi októberi gyűlésén?

Mesésen, szinte hihetetlenül hangzik az.

Vagy hamis a napló és a nyugtak egy része, de akkor Kádár Henriknek erről már akkor tudomással kellett bírnia, amikor ezen számadásokat először fölülvizsgálta, mert hogy akkor jött rá, amikor a számadási test tőle már elvétezt — ez képtelenség, hogy pedig nem hamis a napló, sem a nyugtak egy része és Kádár Henrik alaptalanul vádaskodott.

Harmadik eset ebben a kérdésben nem létezhet — ez a megnevezett két eset pedig, mindenki elég terhelő Kádár Henrik volt főszámvevőre.

És ha Kádár Henrik tényleg azt a vádat emelte a vármegye állandó választmányának 1889. évi október 22-én tartott gyűlésében, hogy ezen számadások naplója és részben nyugtái is hamisak — úgy nem habozunk kimondani, hogy a vármegye vezetői és törvényhatósága egyaránt helytelenül járt el, ha ezen vád fölött egyszerűen elsiloltak és ezen ügyben a legszigorúbb vizsgálatot nem ejtették meg; mert csak ilyen vizsgálat derítette volna fel teljesen a helyzetet, ennek alapján tünt volna csak ki: miért nem jött rá Kádár Henrik azon 6 év alatt, hogy ezen számadásokat 3 ízben is fölülvizsgálta, soha, egyetlenegyszer sem a vádbeli cselekményre; miként jött erre rá akkor, mikor az ügyiratok tőle 1889-ben elvétezték, hogy az alszámvevőnek adassanak ki; vagy miért hallgatót Kádár Henrik a vádbeli cselekmény nyilvánosságra hozatalával mindaddig, amíg ő reá volt bízva ezen számadások fölülvizsgálata?

Mindzet egy szigorú vizsgálat lett volna hivatva felderíteni s ennek során tünt volna ki: vajjon éveken át bűnpalástolást követett-e el Kádár Henrik, mikor rájött a hamis naplóra és nyugtakra és e körülményt 1889-ig bölcsen elhallgatta; avagy csakugyan egy mennyei megnyilatkozás vezette utólagosan rá az általa felhozott vád alapjára, vagy végül alaptalanul vádaskodott-e?

De terhelő Kádár Henrik, volt főszámvevőre egy más körülmény is.

Ő, főszámvevői minőségében éveken át lakott Csongrádon azon határozott célból, hogy az ottani községi számadásokat közvetlen közelről ellenőrizhesse.

Hogyan történt, hogy a későbbi, mindenkor ő általa fölülvizsgált számadásokban nem észrevételezte azt, amire

Albertényi Antal most rájött, hogy t. i. a Tekulicsot követő pénztári tisztség számadásaiban 2823 forint 25 kr. kihiánygátott az 1872—73. évi számadásban kimutatott 4732 forint 83 kr. hasznóbérei hátralékából, holott ezen muladékhossága folytán a község pénztára tényleg meghárosított?

Adja meg erre a választ a „Szentesi Lap“, Kádár Henrik erkölcsvédője, vagy adja meg maga a volt főszámvevő — az elfogadható felvilágosítást mindeniktől örömmel vesszük.

Hát bizony! — A sebek fakadoznak, sőt sok részben már heggedésnek is indultak.

De ha a „Szentesi Lap“ ezen fakadozó sebeket úgy tárja fel, mint eddig cselekedte: bizony azok ellen fordul a fegyver, akiket védelmére vett, mert a fakadozó sebeket ők szolgáltatták a vármegye testére — és hogy a sebekből megtisztulunk — ez a mai megyei adminisztráció legfőbb érdeme.

Néhány észrevétel a „Nyílt sisakkal“ című cikkre.

A „Szentés és Videke“ 1. évi 2-ik számában, fentidézett cím alatt megjelent és a „Szentesi Lap“ szerkesztője: Sima Ferenczet s viselt dolgai egyrészt leleplező vezércikknek volna meg több fővárosi és vidéki lap kiadó-hivatalához, a közös tiszta marosi ármentesítő társulat főigazgatója által — a Szojka Gusztáv elbálozása folytán megüresedett főmérnöki állásra vonatkozólag — kibocsátott pályázati hirdetés, azzal a megrendeléssel, hogy annyiszor ahányszor tegyék közzé és a hirdetés beiktatásáért, tetszésük szerinti összegben kiállított számlát a társulat főigazgató-ságához küldjék be, és azzal a feltétellel, hogy az ilyképpen kiállított számla összegéből 30% a hirdetésközvetítő irodát illeti.

A dolog — ha igaz — oly annyira megbotránkoztató egyrészt azért, mert a közös-tiszta-marosi ármentesítő társulat ügykezelését helyezi kétes megvilágításba, másrészt azért, mert annyi-annyi összeggel a társulat jogoulatlanul terhelte meg s annak ez által kár okoztatott; — mondom — oly annyira megbotránkoztató, hogy — szerény nézetem szerint — Fekete Márton társulati főigazgató úrnak nincs más hátra, mint a hirtapilag nyilvánosság elé dobott eme kompromittáló ügyben vizsgálatot tartani s az eredményhez képest, ha igaz e dolog, az illető társulati tisztviselőket elleneben a törvény és szabályzat alapján teljes szigorral eljárnia; vagy ha nem igaz (a mit ugyan én a magam részéről nem hiszek, mert e lap szerkesztőségét teljesen szavahihetőnek ismerem) a „Szentés és Videke“ szerkesztősége vagy az illető cikkíró elleneben, a törvényrendes útján szerezni meg az ármentesítő társulat és annak tisztviselői részére az elégtételt.

Ezt az eljárást kívánja, sőt követeli egy nagyszámú érdekeltségéből álló társulat nyugalma, a társulat élén álló gróf Károlyi Tibor elnök úr ő méltóságának és a társulat ügyeit intéző Fekete Márton társ. főigazgató úrnak közbecsülésben és szeretetben álló, fedhetlen személyisége.

Az ügy, melyet eddig a titok leple fedett el a társulat vezetői elől, most már nyilvánosságra jutott s köztudomásúvá vált. E felett tehát egyszerűen napirendre térni, a fenntebb felhozott okok alapján, nem lehet.

Es én megvagyok győződve, hogy *Fekete Márion* főigazgató úr ez ügyet elhallgatni nem fogja.*)

Szentes, 1891. jan. 5 én

Egy érdekltségi tag.

*) Mint értesülünk, az ártéri érdekltségi tag ár ezen meggyőződésében nem is fog megcsalatozni, mert ha egy hozzákn érkezett hírek hitelt adhatunk, a társulat főigazgatója a hirdetsközzvetői írodával történt visszajárás ügyében már meg is indította, vagy legközelebb megindítja a vizsgálatot. Szerk.

Újdonságok.

Szentes, 1891. jan. 8.

— **Személyi hír.** *Zsilinszky Mihály* főispán, a f. hó 6-án *Békés-Csabára*, onnan pedig néhány napra *Budapestre* utazott.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 12-én, délelőtt 9 órakor tartja e havi reudes gyűlést a vármegyeház kistermében. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy újévől kezdve, az eddigi gyakorlatól eltérően, a közig. bizottság mindekor a hó első felében fogja gyűléseit megtartani.

— **Vita-estély.** A csongrádmezei gazdasági egyesület második felolvasó estélye f. hó 11-én, azaz vasárnap fog megtartani a Kass féle vendéglő termében, kezdete este 6 és 1/2 órakor. Az estély tárgyai lesznek: *Gazdaság és hitel*, felolvasa *Bánfalvi Lajos*. A vetőmagról és veseiről, értekezik *Győrffy Dezso* titkár. A lapunk mult számában hozott azon hírukre vonatkozólag, mely szerint *Szoldos Elek* lenne ezen estélyen az egyik felolvasó — ez ezuttal nem teljesedik be — amennyiben a nevezett, közbjött körülmények folytán akadályozva lett. Az estélyre bárki is szívesen lesz látva — s terített asztalok mellett — leszlelen társas estély lesz. A felolvasásokat ismét vitaközös fogja kísérni — s a siker, mely az első ily felolvasó estélyt koronázta, feljogosít arra — hogy bizonyos érdeklődéssel tekintsiunk a második vitaközös elé; nemkülönben — hogy a közönség figyelmét ezen estélyre felhívjuk.

— **A kincskereső.** Úgy beszéli a rege, hogy B. J. gazdálkodó már régen keresi a sorját a meggazdagodásnak és nem egy boszorkány, kuruzsoló, vagy jöstehetség híreben álló nememasszony, vállára segítette fel a liszteszakót, buzát, kukoricát a saját kamrájából azon jó tanácsokért, melyekkel megmutatták neki a kincskereső útját-módját. Szilveszter estére volt tervezve egy kincsre, a kísása, amikor is B. J. uram vállára vetven egy jó öblös szakót, odaállt egy kísér kereszt útra és meredt szemekkel lesle a kísértetek órájában felvetőldő lidere fényt, az efféle óra elkövetkezett, de a liderefény helyett megjelentek azok a tűzverő tündérek, a villik, akik örületes táncba sodorták az üttelen talált bögent. Nem használt semmit a magába szedett batorság. Úgy érezte, hogy örületes gyorsasággal forog vele az egész világ, szedítő, bódító gyorsasággal, anélkül, hogy ő megállítani tudná. Rogadozó mai minden fordulóán megremegnek, míg egyszer eszmélendül lenni a fagyos hóra, hol azom módon találta meg a rendőrfőjrást s a gyámolatlan felkarolva, vitte be a rendőrségi menházba a szakállal együtt. A hó enyhíhelyen azután felolvadva, csaklaman tisztában volt B. J. uram a helyzettel s idejekorán megugrott, otthagya a szakót a rendőrség nyakán. Milyen nagy volt azután az Andrások bámulata, mikor az ott hagzott szakót másnap hivatalosan felhívtán, abból egy erőteljes kandúr ugrott a szemük közé, melyet egyelőre az akták között bögészög ezerek pusztítására ott tartanak, míg az élelmezési határldó letelvény, ha a tulajdonos nem jelentkezik, árverés útján fogják a kincskereső kincsét elkötávetvelni.

— **Közmivéldési kör.** Lapunk legu többi számában hírt adtunk arról, hogy ilyen kör létesítésén buzgólkodnak többen, amelynek célja volna: a hosszú télj estében ingyenes népszerű felolvasásokkal hatni a nyelvtársak általánosabn terjedésére. Ma abban

a kellemes helyzetben vagyunk, hogy az erre irányuló nemes törekvésről újabb, határozottabb hírt hozhatunk. A f. hó 4-én délelőtt ugyanis, *Kiss Zsigmond* kaszinó elnök, *Petrovics Soma* ev. lelkész és a gimnázium tanári karának több tagja értekez 'terre gyűlt ús-ze *Zsilinszky Mihály* főispánul, ahol a kör megalakítása határozatba ment és *Kiss Zsigmond* elnöklete alatt egy bizottság küldetett ki, azon módozatok ki dolgozására, melyek alapján a kör létesít hető volna s ugyanez a bizottság fog már a közel jövőben felolvasásokat rendezni. Öszinte örömmel üdvözljük e mozgalmat és a legjobb sikert kívánjuk a bizottság fárado zásának.

— **Választási mozgalmak.** Két megye bizottsági tagsági hely üresedett meg a mult év folytatn Szentesen, az egyik *Tóth János* néhai való főjegyző elhalálozása folytán az első tizedben, a másik *Putaki Imre* elhalálozásával a 4-ik tizedben. Ezen megye bizottsági helyek betöltése végett, mint hirdetési rovatunkban is látható, *Stammer Sándor* alispán, a f. hó 14-ére tűzte ki a választást és pedig az első tizedben, hol *Kiss Zsigmond* biz. tag lesz a vál. elnök, a kaszinó helyiségében, a 4-ik tizedben pedig, hol *Várady Lajos* gyógyszerész lesz az elnök, a róm. katolikus egyház tanácstermében fog lefolyni a választás. Az érdeklődés ezen vá lasztások iránt nem valami nagy ugyan, de azért mutatkozik némi mozgalom s a 4-ik tizedben az általános érdeklődés különösen *Várady Lajos* takarékpénztári igazgató meg választása felé irányul, kit a megyebizott sági tagok sorában csak örömmel látnánk.

— **Vígsgagos farsang.** Ilyen rövid farsangban mint az ideál isz szorult még össze annyi vígasság, mint amennyivel ez az évad kmázkodik. A vígsgágok sorát a szentesi jötköny négyelet bálja nyitja meg a f. hó 17-én; e vigalomra a meghívók már szétkülddtek és előre látható, hogy az ideál bál méltán fog sorakozni a négyelet előző évi mulatságaihoz, miket mindenkor fesztelen jövedy tüntetett ki. Az evad egyik szep vigasságának ígér kezik a febr. hó 7-ére, tehát farsang végére tervezett megyebál, hol a háziasszony tisztét *Zsilinszky Mihály* főispán szeretetreméltó neje fogja vinni. A vigalom a megyeház nagyertermében lesz s így a keret is emelvi fogja annak díszét. Hogy azonban naprtári sorrendben haladjunk a vigalmi határnapokon végig, — a négyelet bálja után, a f. hó 24-én lesz az iparos ifjak táncvigalma a nagyvendéglő termében, 31-én pedig a kovács és kerekgyártó iparos ifjak korszorus bálja, valószh íleg a 48-as kör helyiségében. Mind két utób névezett mulatság olyan, mely nem csak az iparosokat, de azok jó barátait is a bálterembe szokta vonzani és így bizonyára e vígsgágok is méltóan beleillenek a farsang keretébe. Ezenkívül a kereskedő ifjak is terveznek egy táncmulatságot, még pedig — mint értesülünk — mákedvelői előadással kapcsolatban, ami már előre biztosítja részükre a sikert; továbbá hozzájárul a farsang élénkítéséhez az egyetemi ifjúság is, mely matiné szándékozik rendezni, — szóval: ez évadban zajos, vígsgagos farsangra van kilátásunk, amelyet végigmulatni nagyra és fáradszó feladat lesz.

— **Passiójáték.** Mákedvelői előadásról bíralatot mondani, meg akkor is, ha nem olyan nehéz feladattal küzdöttek meg, mint az a kis lelkes csapat, mint a „Jezus eletet” negy napon át ötször elő adóké — merész vállalkozás, már csak azért is, mert alig tartható be azon mérték, mellyel a mákedvelők előadást bíralni egyáltalában lehet, sőt szabad. Azon nünuciózus részletekig vitt gondos kidolgozása a szerepek, a belatolás e szerep szemlébe, mit egy színésztől jogosan megkövetelhetünk, itt merőben eliesik e előterbe túln a jóakarát, az elszántság, mely a mákedvelői egy szerep vállalására, eljatszására rávette. Es mégis — ez az öt előadás, melyet a Jezus életét tizenkét éves koráig feltűntető vallásos színművel Mágos Kálmán plébános, Eben Mihály dr. rendezett a megyeház nagyertermében, szinte kihívja a kritikát, ha egyelőnt nem: azért, hogy elismeréssel adózzunk a farsadhatlan mesternek, aki a rendelkezésre álló erőkkel olyant produktát, ami fölötté a közönséges mértéken. Vannak bizonyára még apró

figyatekossági ezen előadásoknak, melyeken kiteszik, hogy rendező és személyzet a kezdet nehézségeivel küzd; de szemünk nem akad fenn ezen apró figyatekosságon és nem azt kutajuk: mit kifogásoljunk. hanem önkénytelenül is elismeréssel adózzunk annak a szilárd akaratöröknek, mely olyan emberbaráti eszme szolgálatában, mint az árvek felségele, ilyen megállhatót produktát. Az előadott színművet magát is Eben Mihály dr. plébános írta és soha ki nem fárado buzgalommal ő tanította be. A színpad technika mesterkezé dicséret, mert azt is ő konstruálta, aminthogy a kódfolyókepek bemutatása is az ő érdeme. Hogy az előadásról és szereplőkről is írjunk, különösen ki kell emelnünk *Mária* személyesítőt *Schumann Eti* kisasszonyt, akit aznál nagyobb dicséret illet, mert figyatekossá magyarságban rendkívül nehézségekkel keke megküzdene, továbbá *Schmidt Vilma* kisasszonyt, aki előbb szt. Annát, majd meg az anygalt játszotta, ez utóbbi szerepben kellemesen csengő, ha még nem is egészen iskolázott hangjával tünven ki. A legkellemesebben azonban az a két csepp leányka lepett meg bennünket, akiknek egyike, a királyi és Jani személyesítője *Káplár Mici*, a rendező lelkész unokahuga, másika pedig, *Rafi* és a kis ár személyesítője, *Berenyi Katona* Katica, a mágos bíregszáda leánya volt. Az a kedves otthonosság ahogy az a két gyerek a színpadon mozgott, hanguloyozást, énekelt, előadásuk közvetlensége s különösen az a mélyen megindító utolsó jelenet, mikor a kis árva, a galambok láttára dalba írni keservet — mindez magában méltó a többszöri megtekintésre. A szevelődi leány, *Zsuzsika*, *Mezei Berta* kisasszonyban talált jó személyesítőre, míg a mágos bíregszáda idősebb leánykaja, *Etelka*, olyan szép Jézus volt, akár egy oltárkép. A férfiak közül egy fejfel kimagaslott a többi közül *Makai István* mágos tanító, aki három neléz szerepet is vállalara vett, eljátszván — és pedig helyes fellogással — *Simeon*, *Tamás* és *Heródes* király szerepeit; továbbá *Bojtok Károly* mágos tanító, aki *Samu* pásztor szerepéről örömlétszett alakot teremtett. De azért nemkevése elismerés illeti, *Horváth Miklós* segédintót (József) és a többi szereplőket is. A farszóto hárommón ki szeret az összes előadásokon *Mezei Rózsa* kisasszony játsza, ami nem utolsó érdem. Úgy tudjuk, hogy a most előadott bíralói tárgy színmű csak első része egy nagyobb ciklusnak, melyet a farsadhatlan lelkész színterhozn szándékozik már a közel jövőben s mi csak azt kívánjuk, hogy a szép cél érdekében kifejett fáradozást tovább is ilyen fenyek örkölesi és anyagi siker jutalmazza.

— **A kaszinó közgyűlése.** A szentesi kaszinó igazgatósága ez utón is tudomására hozza az egylet tagjainak, hogy f. évi reudes közgyűlést a f. hó 18-án délután 5 órakor tartja meg.

— **Alakuló közgyűlés.** A csongrádmezei takarékpénztár részvényjegyzői a f. hó 4-én tartották meg az alakuló közgyűlést. Az intézet 70 ezer forint részvényitökével alakult, melyből 54 600 frtot, mint tényleg befizetett konstátat egy, az alakuló közgyűlésnek felmutatott közgyűzői okmány — amely, hallomásunk szerint egy helybeli pénzintézet betérkönyvecskéje alapján állítattak ki. Nincs semmi közünk hozzá, hogy melyik takarékpénztárnál helyezték el az új intézet tervelői a befizetettnek jelzett 54 ezer forintjukat, csak konstátatni kívánjuk, hogy az nem a szentesi takarékpénztár volt, mint ahogy bennünket az első hallomás informált. E yebént az új intézet elnökévé *Sarkadi Mihály*, igazgatójává *Balogh János*, al igazgatójává *Szenácssy F.* r-ncl-n megválasztva.

— **Jó matéria.** Egy fiatal kereskedőnőnek, alig 15-16 éves fű vetenedett a f. hó 4-én olyan eszelekedtre, mely szomoritan világiója meg a közérökés elzülleszt. A fű *Farkas Zsigmond*, *Burján József* fűszerkereskedésében volt tanonc, ahonnan soha visszaemterés szándékával távozott el a f. hó 3-án, hogy 4-én maga írja meg egy nála talált levélben öngyilkos szándékát. A levél szerint, f. hó 4-én revolvert téve a zsebébe, fölment a padlásra, hogy felkösse magát. Csaknem 2 óráig vívodott ott az öngyilkosság gondolattal, a nélkül, hogy szándékát végrehajtani merné s mikor végre ép egész ségben lemozott a padlásról, gyávassága fölötti bosszúból a földbe lött egy töltényt, míg a másikat újból önmagának szánta. Azonban ezuttal sem volt batorsága omaga ellen fordítani a gyilkos fogvert, hanem e helyett másnap mulatni ment egy kurtá korcsmába, ahol aztán a zsebéből előrántott revolverrel a korcsma egy leányát akarta lelőni s még jó szerence, hogy e gyilkos szándékában a jelenlevők erőszakul megakadályozták. Az elvetemült fűt nyomban letartóztatták ugyan, de mint értesülünk, már szabadon is bocsátották újból. Talán azért, hogy hadtombolja, forrja ki magát szabadon ez a jó matéria

— **Adóügyben.** Tegnap érkezett le a polgármesteri hivatalhoz a szegedi pénzügy igazgatásnak egy megkeresése, melyben a múlt év őszén foganatosított III. oszt. kereseti adókírovás ellen egyes főlebbezők üzletének jóvedelmességét kérti véleményes jelentés kapcsán betérjeszteni. A polgármesteri hivaltól e megkeresés át lett téve a rkapitányi hivatalhoz, mely statisztikailag fogja kimutatni egyes üzletágnak a forgalmát s így lehetőleg realis alapon fogja megállapítani a peüzügigazgatóság a rettegett kirovást.

— **Hímen.** Főgimnáziumunk fiatal tanára, Berecz Sándor dr., egy hozzánk érkezett jelentés szerint, a f. hó 5-én tartotta esküvőjét a budapesti-vári ev. ref. templomban *Schönovetz* Mariska kisasszonnyal. A llandó boldogságot kívánunk az ifju uj házaspárnak.

— **Jégünnep.** A sportegylet jégpályamegnyitása, az első magyar zenekar közreműködésével, kitűnően sikerült. f. hó 4-én. A verőfényes idő százával vonzotta le a sik pályára Hallifacs híveit s a nyüzögő idestova ironáló sokadalom olyan pompás színeképet nyújtott, melyen gyönyörrel pihent a szem. A jégünnep hát kedvező előjelek közt kemény hidegben folyt le s ha ezen előjelek nemcsak, hosszú korcolója évadra van a derék egyletnek kilátása.

— **Rendőri hírek.** *Miskolci* I. felsőpárti kormánosi panaszt tett a csendőrségnél, hogy ismeretlen tettesek a t. hó 6 ról 7 ére viradó éjszakán elloptak tőle egy tajtékpi pát, egy zálogban ott hagyott ezüst órást és néhány forint készpénzt. A csendőrség megkezdte a nyomozást. — *Vegső* Mihály kiseri lakos ellenszegülta népszámlálásnak, miertis, *Beszédes* István népszámláló feljelentése folyán a rendőrség elé kerül. — Mágocson és Lajoszállásn újból kiűtött a ragadós száj és körümfájás a hasított körmű állatok közt, miert is a rendőrség szigorú zár alá vette a határt.

Fekete, fehér és színes selyemszővetek. egy színen vagy mintázottan, méterjét 60 krtól 15 frt 65 krig (mintegy 20 különféle minőség és 2000 különféle szín és mintában) öltözék vagy végzámra portó- és vámentesen szélküld *Heineberg* G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Minták azonnal küldetnek. Levelekre 10 kros levéljegy teendő. (1.)

Irodalom.

A „**Vasárnapi Újság**” január hó 4 iki száma a következő tartalommal jelent meg: „**Szemere Pál,**” (Arcképpel). Dr. Váci Jánostól. — „**Dal a madárról.**” Költemény Szász Károlytól. — „**Vén emberek nyara.**” Elbeszélés, írta Jókai Mór. — „**Hogy bán tak velünk a muszkák Erdélyben 1849 ben.**” P. Szathmáry Károlytól. — „**Orosz történetek I.** Az esküdték.” Gruber Iván után orozósból. — „**Heli Miksáról.**” Herman Ottótól. — Legújabb találmányok a hadviselés dolgában: I. Az Eiffard féle puska. — „**Parnell választói között.**” (Két képpel: 1. a mint üdvözik, 2. a mint bántalmazák.) — „**Boldog újvet!**” Cserna Károly rajza. — „**Hogy termettek a játékok.**” A Mikulás legendája. — „**Három magyar festmény.**” (Három képpel: 1. Arab kávéház, Eisenhut Ferentől. 2. Komocsy József, Benedur Gyulától. 3. A hazatérő novicius. Tury Gyulától.) — „**Komocsy József.**” — „**Hány lap van a világon?**” — „**Frigyes császár szobrának leleplezése a windsori kastélyban.**” (Képpel.) — „**A divatról.**” (Képpel.) — „**A városligeti tó jégén.**” (Képpel.) — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Sakkjáték. — Képtalány. — Egyveleg. — Halálhírek. — Szerkesztői mondandó. — Heti napár.

A „**Vasárnapi Újság**” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „**Politikai Újdonságok**”-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a „**Képes Néplap**” jegelcsbő újjság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Pályázati hirdetés.

A „Szentesi polgári olvasókör”-nek f. 1891. april 24—1894. april. 24-ig terjedő időre legalább 2 tágas szobából álló helyiség s egy teljesen felszerelt knuglő szükségeltetik; felhivának azért azon háztulajdonosok és vendéglősök, kik a kör számára szükséges bérbeadódnó helyiségekkel rendelkeznek, hogy ajánlataikat f. hó 15-ig előírott körlemköhöz beadni sziveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlatokban határozottan kiteendő, vajon az illető háztulajdonosok esetleg vendéglősök hajlandók-e a körnek telajánlt helyiségeket bitorozattal is ellátni s e kör tagjait étellel s itallal kiszolgálni.

Szentés, 1891. jan. 7.

BALÁZSOVITS NORBERT, körelök.

Meghívás.

A „Szegvári takarékpénztár”

1891. évi január hó 25-én d. e. 9 órakor az uj iskola egyik termében évi reudes közgyűlést tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívának.

Tárgysorozat.

1. Igazgatósági jelentés.
2. Zármerleg előterjesztése a felügyelő bizottság jelentésével, nyeremény felosztása s a felmentvény megszavazása.
3. Költségelőirányzat s leltár bemutatása.
4. Egy alelnök és egy felügyelő bizottsági tag választása.
5. Kérvények és indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg nyolc nappal beadattak.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag választása.

Szegvárott, 1891. január hó 5-én.

Illés Jenő,

elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

22. §. A közgyűlésnek csak oly részvényes vehet részt, ki részvényének, vagy az erről szóló zálogjegyeinek az intézet hivatalában felmutatása mellett igazolványát — a közgyűlés előtti nap d. e. 12 óráig — már megszerezte s részvényeit a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 15 nappal, a rendes közgyűlés előtt pedig 30 nappal, saját nevére jegyzetten átíratta.

23. §. A szavazati jog személyesen, vagy törvényesen meghatalmazott részvényes társ, kiskorúknál pedig a törvényes gyám által gyakoroltatik. 3—1

36. 1891. sz.

Csongrádvármegye alispánjától.

HIRDETMÉNY.

Csongrádvármegye alispáni hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a vármegyei törvényhatóságibizottságnak 1890. évi december hó 29-én és folytatva tartott rendes közgyűlésén 461. sz. a. keit határozattal elrendeltetett, hogy a törvényhatósági bizottság elhált választott tagjai — jelsül a szentesi I. alválasztó kerületben megválasztott Tóth János, — a szentesi IV. alválasztó kerületben megválasztott Pataki Imre — és a csongrádi II. alválasztó kerületben megválasztott Bogdy Mihály helyébe új tagok választassanak.

Ugyancsak a már hivatkozott törvényhatósági bizottsági határozattal ezen választás idejéül 1891. év január hó 14-ik napja, — helyéül — és pedig: a szentesi I. alválasztó kerületre nézve a szentesi kaszinó, — a szentesi IV. alválasztó kerületre nézve a szentesi rom. cath. egyház tanácssterme, — végül a csongrádi II. alválasztó kerületre nézve a csongrádi kaszinó tüzetteti ki.

Erről a választó közönyt oly figyelemzetéssel értesitem, hogy a választási eljárásra vonatkozó panaszok, vagy a megválasztottknak szentevő választóképessége ellen

tett észrevételek a választás napjától számítandó 15 nap alatt a vármegye igazoló választmányához nyújthatók be.

Egyidejűleg a választó községek tájékoztatása végett közlöm Csongrádvármegyei törvényhatósági bizottsága virilis- és választott tagjainak névjegyzékét a következőkben.

Legtöbb adót fizető bizottsági tagok:

Órgróf Pallavicini Sándor, gróf Karolyi László, gróf Karolyi Sándor, Sváb Jakab, Kárász Géza, id. Faragó Mihály, id. Sarkadi Nagy Mihály, Bagi Mihály, Zsoldos Ferenc, gróf Szapáry Géza, Ulár István, id. Sarkady Nagy Antal, Jurenák Imre, Bagi Imre, Filó János, id. Mátéffy Ferenc, Nagy Imre, Eszes Mátyás, Rűz Molnár Sándor, Sváb Gyula, Veisz Lőrinc, Tóth Henrik, Stammer Sándor, Szeder János, dr. Ecséri Lajos, Novák József, Rakovszky Iván, Szarka Mihály, öttömösi Magyar Imre, Kohn Adolf, id. Jernei Mihály, Dallos Szilágyi Sándor, dr. Mikec Ödön, Hunyady Lajos, Hegyi Antal, Kass Gusztáv, Epstein János, ifj. Vecseri János, Kánitzér Adolf, Vajda Sándor, Kovács Imre, Körrey Ferenc, Gerőc Lajos, Újhelyi Nándor, Keller Lajos, Szobotka Fülöp, Szuder Imre, Kiss Zsigmond, dr. Pollak Sándor, Lázár István, Szürszabó N. Imre, Sarkadi N. Sándor, Horváth Sándor, Kohn József, Fekete Márton, Polgár János, báró Maasburg Sándor, Tamásffy Béla, Sárdi Mihály, Kanász N. Imre, Csűcs Antal, Horváth János, Szobotka Gusztáv, Sulo Lajos, Forgó Pál, Halus József, Dósa Béla, Csűcs János, ifj. Piti József, Zuckermann Karoly, Szoboda Ferenc, Sarkadi N. Ferenc, Cukor Emil, Rábi Ferenc, Kristó N. Imre, Sisák Antal, Soós Pál, Pákoics János, Bercek Ferenc, Greskovics Pál, ifj. Sarkady Nagy Antal, Jurenák Béla, Babós Sándor, Pinter András, Rác László, Rác Ferenc Piti Péter, ifj. Muróti István, Bamberger Lipót, Szél Bálint, Cs. Forgo József, Mojszik Lajos, Sima Ferenc, Tajthy Kálmán, Mezei Mór, Krpalek Lajos.

Választott bizottsági tagok:

Arady Kálmán, Abaffy Zsigmond, Burg Dénes, Burián Lajos, Banyai József, Babós József, Bálint János, Beszedics István, Bálint József, Bartuc János, dr. Boinitzer Antal, Burger Alajos, Cékus Andor, Cseh Pál László, dr. Csató Zsigmond, ifj. Cékus Ferenc, Csemegi Antal, Dudás Béla, Éder János, dr. Filó Lajos, Fábian Tóth István, Faragó Albert, Fehér Antal, Gombos József, Grüner Géza, Gyalai Sándor, Hoizer Adolf, Hoifer Antal, Héjja Lajos, Hódy János, Herke Ferenc, Hegedűs István, Illés Jenő, Ivánkovics Imre, Illés Antal, Józsa György, Kovács János, Káti Pál János, Kuklits György, Komjádi Mór, Kálmán M. Imre, Kristó Nagy István, Kálmán István, Kálmán Mihály, Korbuli Béla, Kalapis János, dr. Lábos Endre, Lászlóffy László, Lovas András, Mészáros Miklós, Mészáros István, Mezei Pál, Mészáros Karoly, Onody Lajos, Pataki József, Pásztor János, Pap Akos, Tóth Kálmán, id. Piroška István, Pap Ödön, Réi Ernő, Rác András, Réti Ferenc, Sarkadi Nagy Mihály, Soós Ferenc, Soós Sándor, Söhllya Antal, Szánthó Dániel, Szánthó Lajos, Szabó Imre, Szabó Sándor, Szepesi János, Szél Antal, Szoboszlai Szabó Bálint, Szépe Károly, Szőke Pál, ifj. Szepesi József, Szulha Imre, ifj. Temesváry Antal, ifj. Tekulics János, Tary Endre, id. Temesváry Antal, Tajthy Ferenc, Úrdvadi Sándor, Varjassy István, Wittich Sándor, Varga Imre, Wimmer Károly, Varga Károly, ifj. Várady Lajos, id. Várady Lajos, Zolnay Károly, Zádory Mátyás, Zsarkó Ferenc.

Végül arról is értesitem a választó községeket, miszerint választási elnökül: a szentesi I. alválasztó kerületbe: Kiss Zsigmond, — a szentesi IV. alválasztó kerületbe: Várady Lajos — és a csongrádi alválasztó kerületbe Újhelyi Nándor, — pótelnökül a szentesi alválasztó kerületbe Binyai József és Burián Lajos, — a csongrádi alválasztó kerületbe pedig Réthi Ferenc bizottsági tag küldetett ki.

Kelt Szentesen, 1891. évi január hó 3.

Dr. CSATÓ ZSIGMOND,
főjegyző, h. alispán.